

Előre ifjúság

Erősödik a szatymazi DISZ-szervezet

NÉHÁNY HÓNAPPAL EZE-LÖTT még nem volt DISZ-élet Szatymazon. Több esetben előfordult, hogy a fiatal diszisták 4-5 kilométerrel begyalogoltak a szervezetbe, de nem találtak ott senkit. Az akkori pártvezetőség keveset törődött az ifjúsági szövetség tevékenységével és ez is hozzájárult a bajokhoz. A szülők nem szívesen engedték gyermekeiket a szervezetbe, azt mondták, hogy ott semmi jót nem tanulnak.

A vezetőségválasztó taggyűlésen, ahol mintegy harminc fiatal volt jelen, engem választottak meg DISZ-titkárnak.

Nagy öröm volt ez számomra. Megtiszteltetésnek vettem, hogy a fiatalok bizalmából titkári lehettem. Meg is fogadtam magamban, hogy nem hagyom az ifiket, hanem mindent elkövetek azért, hogy a fiúk és a lányok otthon találjanak a DISZ-szervezetben.

LEGELOSZUR A PÁRTSZERVEZET segítségét kértem, aztán elmentem a tanácshoz, beszélgettem a kultúrtothoz igazgatóval, hogy támogatassanak bennünket. Az elvtársak való-

ban segítettek a szervezeti élet megindításában.

Január 29-én koreai fiatalok látogattak el községünkbe. Tiszteletükre szervezetünk tagjai népi táncokat mutattak be. A népi táncosok betanítását elismerés illeti Simsa Ágnes tanítónőt, aki Balástyán tanít, naponta több mint tíz kilométert gyalogolt és este mégis mindig eljött a DISZ-be és önzetlenül tanította a fiatalokat.

Három hónappal ezelőtt még csak 42 tagja volt szervezetünknek. Az új vezetőség azonban elhatározta, hogy február 29-ig 120 főre emeli a taglétszámot. Büszkék vagyunk rá, hogy február 10-én már elértük kitűzött célunkat. Megalakítottuk továbbá a színjátszócsoporthoz, amelynek vezetői Kovács József és Szekeres Mihály. Ezek a fiatalok igen komoly munkát végeznek. Népi táncsoportunknak már húsz fiatal tagja van és tanulják a különböző táncokat. A múlt héten megalakult az ifjúsági zenekar is.

Az eredményekkel azonban nem vagyunk elégedettek. A járási DISZ-bizottság segítségé-

vel hozzáfogtunk, hogy minden szatymazi fiatalat beszervezzünk a DISZ-be. Naponta 12-16 fiatal indult útnak a tanyák közé. Az eredmény: három nap múlva újabb 44 ifjával erősödött a szervezetünk. A tagtörzsrészesen dícsértéti illeti ifjú Pappi Sándor és Kormányos József tagtársainkat, akik egy nap alatt tizenegy fővel szaporították a szervezetünk létszámát.

ALIG VÁRJUK, hogy kitavasodjék, azonnal hozzáfogunk a falu utcáinak fásításához: kétszázötven darab fát fogunk elültetni. A községi tanácstól kapunk egy holdnyi földterületet és ezen mintakertet létesítünk. A kertet felosztjuk a fiatalok között és felelőssé tesszük őket annak gondos megműveléséért. Az éves tervünkbe belevesszük azt is, hogy a kultúrház környékét rendbehozzuk és ligetet létesítünk. Mindent elkövetünk azért, hogy a szatymazi DISZ-szervezet jó nevelője legyen a fiataloknak és segítse a pártszervezet munkáját.

Csányi József
DISZ-titkár, Szatymaz

A balástyai DISZ-szervezet már nemcsak papíron létezik

Községünkben a múlt évben csupán egy DISZ-szervezet volt, de a valóságban az se igen létezett. Joggal mondták rá a falusiak, hogy inkább csak aféle „papírszervezet” ez. A pártvezetőség határozatokat is hozott a DISZ-élet felélesztésére, de ezeket hosszú időn keresztül csak részben, vagy egyáltalán nem hajtották végre. Pár hónappal ezelőtt a községi tanács végrehajtó bizottsága ülésén megtárgyalta a DISZ-szervezet megszervezésére politikai és anyagi támogatásra szolgáló lehetőségeket.

A tanács és a kultúrtoth vezetője révén nyújtott segítség nyomán a szétszórta DISZ-szervezet csakhamar talpraállt.

Most már gyakran vannak a szervezetnek különböző rendezvényei is. A tanács végre-

hajtó bizottsága a tanácsülésnek javaslatot tett, hogy a DISZ további megsegítésére nagyobb összegű pénzt biztosítsanak. Ebből a DISZ-helyiség hiányzó felszereléseit megvásárolhatják. A javasolt 5 ezer forintot felül januárban a tanácstól 2 ezer forintot kapott a DISZ-szervezet, jobban mondva a Magyar Önkéntes Honvédelmi Szövetség helyi szervezete. Azonban a MÜHOSZ által vásárolt felszerelések a DISZ-fiatalok részére is rendelkezésre állnak, akik szívesen használják.

A DISZ-t segítő tanács iránymutatásával nagyméretű tagtörzsi munka indult a faluban és a községhez tartozó 20 ezer holdas tanyavilágban. A lelkes munkának meg is lett az eredménye. A tanács végrehajtó bizottságának tagjai 5, a begyűjtési hivatal dolgozói 2, a tantesület 8, a DISZ-szervezet pedig 9 elvtársat küldött a DISZ-t segítő tanács tagjaihoz, akikkel közösen megkezdtek a fel-

világosító munkát. A járási tanács oktatási osztályától kiküldött Papp József, ifj. Miklós Sándor és Pálréti Ágoston elvtársak segítségével ez a lelkes agitátor csoport pár nap alatt 57 falusi és tanyai parasztfiatalt szervezett be a DISZ-be. Künn, a tanyavilágban két új DISZ-szervezetet is alakítottak. Egyet Külső Balástyán az erdőközi iskolánál, ennek 13 tagja van. A másikat pedig Alsógyalgonyában alakították meg 14 taggal. Juhász János DISZ-tag az első lett a szervező munkában. Ő egyedül 17 parasztfiatalt szervezett be.

Ezeknek az új DISZ-szervezeteknek természetesen még nagyon sok segítségre van szükségük.

A községi pártbizottság és a tanács biztositja is ezt nekik. Tovább folytatja a tagtörzsi munkát, azt akarjuk, hogy DISZ-szervezeteinkben a parasztfiatalok legelőbbje másodikként otthonukra találjanak.

Kéri Antal

Március 3-ig tart a tanítási szünet

Az oktatásügyi miniszter — az oktatással az időjárásra — az óvodákban, az általános- és középiskolákban a tanítási szünetet március 3-ig meghosszabbította.

A szünet utáni első tanítási nap március 5-e.

A napközi otthonok a szünet ideje alatt változatlanul továbbra is működnek.

A Szegedi Tudományegyetem időszakos kiadványainak száma örvendetesen gyarapszik. Eddig hét terjedelmes acta látott napvilágot és továbbiak vannak elkészületben. A tudomány művelői számára felbecsülhetetlen szolgálatot jelent ez a hagyományos publikációs lehetőség.

E kiadványok sorában örömmel üdvözölhetjük az Acta Biologica, amely hosszú szünetelés után méltó módon mutatja be gazdag tartalmával növény- és állattani tanszékeink munkájának fontos állomásait. A cikkek sokoldalú kutatói programot tükröznek, s jelzik felszabadulás utáni tudományos életünk fellendülését és termékenységét. A bevezető tanulmányt Bodrogközi György, a Növényzeti Intézet tanársegéde írta és ebben a gyakorlati szöveget számára nyújt hasznos segítséget. Kutatásai alapján kiderítette, hogy

bizonyos gyomtársulások meglehetősen pontosan jelzik talajuk minőségét. A dolgozat alapján hasznos útmutatást lehet nyújtani a szőlőtermesztéssel foglalkozó térszereknek, állami gazdaságoknak.

Ferenyzy Lajos, a Növényzeti Intézetben dolgozó akadémiai kutató a kőrísa terméseinek csírázóképeségével foglalkozik. Megállapítja, hogy a csírázás a magban lévő gátló anyag bomlása után következik be.

Greguss Pál, a Növényzeti Intézet professzora a nyitva- és zárvatermők közti átmeneti növények (Clamydosperma) fajtájának szerkezetét ismerteti.

A mikrofotográfiákkal ellátott dolgozat a növényrendszertan számára nyújt értékes adatokat. Maács János, a Növényzeti Intézet külső munkatársa két kisebb dolgozatot közöl faanaltikai vizsgálatainak köréből.

Simoncsics Pál tanársegéd (Növényzeti Intézet) Pécs környékéről származó ősi típusú fenyegek szerkezetét vizsgálja. Ennek kapcsán érdekes, új adatokat is közöl.

Szalai István, a Növényzeti Intézet vezetője és B. Varga Magdolna tanársegéd két dolgozatot közöl. 1. „A gyapot vetőmagvak ultraviola besugárzásának hatása a növény fejlődésére”. Néhány gyapottípusa magvait vetés előtt különböző ideig ultraviola sugarak hatásának tették ki. A szabadföldi kísérleti eredmények szerint a besugárzott magvak hamarabb csíráztak, jobban fejlődtek, tenyészidejük kb. 10 nappal lerövidült és a tokok száma is emelkedett.

2. „Az életkor és a környezet hatása a bősugarak képződésére a magaskőrísa fajtában”. Hazánk különböző talaján élő kőrísaállományokból begyűjtött anyagon tanulmányozták a bősugarak (farostok) mennyiségét és minőségét életkor szerint, valamint tenyészhely, azaz táplálkozási feltételek szerint. Határozott

összefüggéseket állapítottak meg az életkor, illetve a tan-

Megvalósítható-e a szabászok kívánsága a DÉMA cipőgyárban?

A Szegedi DÉMA Cipőgyárban régóta gondolkodnak már azon, hogyan kelene érdekelté tenni a szabászokat is a minőség javításában. A szabászok anyagtakarékoskása után kapnak prémiumot, és így megtörténik, hogy egyesek „merészebben” szabnak, vagyis a hibás bört is beszabják. Emiatt előfordul, hogy a cipő végleges elkészítésénél a minőségi ellenőrző exportra alkalmatlanná minősít jónéhány cipőt anyaghibája miatt. A gyártás egyes részletmunkáinak dolgozókat a leértékelés

anyagilag nem érinti,

hisz a márká export minőség után egyszer 7-15 százalékos prémiumban, az előírt minőség felett pedig minden százalék után 8-45 forintos prémiumban részesülnek. Ha a kimutatásokat vizsgáljuk, akkor azt kell megállapítani, hogy a szabászok 50 százaléka 50-100 forintos prémiumban részesül, a másik 50 százalék viszont „deprémiumot” fizet, vagyis mivel nem jól gazdálkodott az anyaggal, megtéríti a bőr árát az üzemenek. A bérelszámolási lapok azt mutatják, hogy a DÉMA Cipőgyárban a szabászoknak kifizetett anyagtakarékoskási prémium csak néhány forinttal több, mint a szabászok deprémiuma — az anyagát visszafizetett összeg. A szabászok egyöntetű véleménye, hogy már

a szabás megkezdése előtt

anyagi károsodást szenvednek. A rakatárból négyzetdeciméterre kapják a bőrt, és ezeken akár a naturon, akár a festetten, több négyzetdeciméter exportra alkalmatlan rész van. Ilyenek például a kikészített bőr négy sarkán lévő csücske, avagy az egyik oldal végig. Különösen jól látszik a natur bőrön a kikészítési hiba, több helyen lyukacsos a bőr. A beszállítás szabász, aki szem előtt tartja a gyár hírnevét, ezeket a részeket kikerüli. Így még a legjobb bőrönél is csak 80-85 százalékos anyagkihasználást érnek el a Cipő- és Mintakészítő Vállalat által engedélyezett 96 százalékos anyagkihasználás helyett.

Mindezek után joggal vetődik fel a kérdés, hogyan lehetne megszüntetni a DÉMA Cipőgyárban a mérészabást, vagyis a kész

gyártmánynál jelentkező anyaghibás cipők számát?

A telephely vezetősége a pártszervezet javaslatára már több ízben kérte a Cipő- és Mintakészítő Vállalatot, hogy a szabásmintákat ne papíron rajzolják le, hanem vegyék figyelembe a bőrök alakját is. Mindezeket nem vették figyelembe. A mintákat ma is a valóságtól eltérően rajzolják ki, s állapítják meg, hogy az anyagkihasználásnak feltétlenül el kell érnie a 96 százalékot.

Mind ritkábban fordul már az elő, hogy a bőrgyárak rosszul mérik le a bőrt, és így keveset több négyzetdeciméter hiány mutatkozik. Ha előfordul azonban ez, akkor sem történik lényeges változás mivel a bőrt leírás céljából a gyártó vállalatok, tehát a bőrgyárhoz küldik vissza.

A DÉMA Cipőgyár szabászai közül jónéhányan el akarják hagyni az üzemet. Azt mondják, máshol — ahol nem exportra készítenek cipőket — jobban megfizetik munkájukat. A gyár vezetőségének, elsősorban pedig a pártszervezetnek

nem szabad megengedni,

hogy a DÉMA jó szabászai elhagyják az üzemet. Ha a telephely vezetősége még nem tudott intézkedni, s a bürokrácia körmönfontan védi a Cipő- és Mintakészítő

Vállalat tervezőit, akkor a pártszervezet vegye kezébe az ügyet. A DÉMA szabászai igen helyesen azt kérik, hogy az eddigi 96 százalékos anyagkihasználás mellett tegyék érdekelté őket a minőség emelésében. Ez a törekvés támogatást érdemel. Ha kevesebb az anyaghibás cipő, akkor csökken az önköltség, Nem azt akarjuk mondani, hogy a DÉMA szabászai magukért csökken az önköltség, hanem kivételül azt valljuk: nem vagyunk érdekeltek a minőségben, merészebben szabunk. Helyes, hogy a párt- és szakszervezet állandó felvilágosító munkát végez a szabászok között. Ennek eredménye, hogy az anyaghibás cipők száma nem emelkedik a DÉMA-ban. Csökken azonban hosszú idő óta nem csökken. Pedig ez megtörténhetne. A hiba kiinduló pontját felfedték és most már

meg is lehet szüntetni;

a szabászokat érdekelté lehet tenni a minőség emelésében. A DÉMA Cipőgyár jól dolgozik. A tervezett 91 százalékos minőség helyett 96-97 százalékos eredményt ér el. Az önköltség azonban nem csökken. A jó minőség pedig önköltségsökkentés nélkül keveset ér. Ezért, az önköltségszökkenést kell most tenni a DÉMA Cipőgyárban,

Élüzem a Szegedi Vízügyi Igazgatóság

A Szegedi Vízügyi Igazgatóság a SZOT és a Minisztertanács elbírálása alapján első ízben elnyerte az élüzem címet. Az igazgatóság dolgozó feladatait, az árvédekezést, a belvízvédelem fejlesztését, a folyam-szabályozási munkát, az öntözési munkát túlteljesítették. Az élüzemavató ünnepséget március 25-én, szombaton fél 12-kor tartjuk az Építőipari Technikumban, ahol az Országos

Vízügyi Főigazgatóság képviselője mond ünnepi beszédet, és átadja az élüzem jelvényt. Az ünnepi beszéd után a szegedi Nemzeti Színház művészeinek közreműködésével kultúrmasorral szórakoztatjuk a dolgozókat, majd az igazgatóság kultúrtermében közösen ebédelünk.

Ürdög József

— Új szerelőcsarnok építését kezdték meg a Villamosvasút Pücsi utcai műhelye mellett. A kibővített csarnokban helyezik majd el a javításra szoruló autóbuszokat. Ugyanitt szociális részleget is építenek, összesen mintegy 800.000 forintos költséggel.

— Új korszerű szövődet s más helyiségeket építenek a Fonalmentő Vállalat Tavasz

utcai telepén. A több száz ezer forintos építkezés tervei most készülnek.

— A Bolyai János Matematikai Társulat szegedi tagozata ma délután 5 órai kezdettel előadó ülést tart a Bolyai Intézet II. emeleti előadó termében (Aradi vértanúk tere 1). Tárgy: Beszámoló az 1955-56. évi Schweitzer Miklós matematikai emlékversenyről. Előadó: Tandary Károly.

Az új Acta Biologica

lálkozási viszonyok, valamint a bősugártermelés között.

Timár Lajos, az Éghajlati Intézet tudományos munkatársa a Tiszamenti vasúti síngek gyomtársulását ismerteti, foglalkozik káros hatásukkal és tárgyalja az ellenük való védekezés lehetőségeit.

Vámos Rezső adjunktus (Növényéleti Intézet) tanulmányában megállapítja, hogy a szikesedésnél a szódaképződés mikrobiológiai folyamatok eredménye; e folyamatok erősségét kártekonny rizsbetegség, a rizsbuzzone jelzi. (A betegség közvetlen oka a szódaképződés során létrejövő szulfidok).

Ennek felfedezése és az elene való sikeres védekezés népgazdaságunknak félmillió forint értékű hasznot jelent évente,

u. i. több ezer hold rizstermést ment meg a pusztulástól.

Abraham Ambrus, az Állattani Intézet professzora a szarvasmarha aortaívének receptorairól (ingerfelvétel beidézése) ír terjedelmes dolgozatot. Résztelen foglalkozik az idegek helyzetével, szerkezetével. Ideg-szöveti vizsgálatait számos eredeti ábrával illusztrálja. A fejlett mikrotechnikával kimutatott érdekes alakítási szerkezetet alapot nyújt az aorta-beidegzés életani kutatásához, amely orvosi szempontból is jelentős.

Biczók Ferenc az Állattani Intézet adjunktusa kimutatja, hogy a gyógonövények gyökérkivonataiban a baktériumok és egysejtűek sajátosan viselkednek. Mennyiségi és minőségi arányuk, alakjuk, élettani sajátágaik jelentősen megváltoznak. Főleg az ősi kikerics hagymagumókivonatainak, a kolhicin hatására eddig ismeretlen szaporodási módok voltak megfigyelhetők az egysejtű organizmusokon. Egyes gyökérkivonatok gátolják a baktériumok szaporodását.

Biczók eredményei esetleg a gyógyászatban is felhasználhatók.

Horváth Andor, az Állattani Intézet adjunktusa a Tisza Mollusca faunájáról ír. Ismerteti a Tisza csigáit, kagylóit és ezek életmódját. Részletesen kitér a környezeti és állatok közötti kapcsolatokra is.

Kolosváry Gábor, az Állattani Intézet professzora a Mecsek-hegység triász-kori koralljairól szóló dolgozatában leírja, hogy a földtörténeti közéskorban Magyarországon területén élt őskori tengeri korallok maradványait fedezte fel. A szerző vizsgálatai kiderítették, hogy a Mecsek mészkővet ugyanaz az ősi sóvízi tenger hagyta vissza, amely az Alpok mészkőveit is létrehozta.

Második cikke törzsejlődéstani és rétegtani tanulmány, melyben a szerző a foszilis Ba-

lanidákról (ásatag tengeri makrok) ír és megállapítja, hogy azok a harmadkorban léptek föl és azóta három fejlődéshullámon mentek keresztül.

Bartucz Lajos, az Embertani Intézet professzora „A természet és törzshossz variációi életkor és foglalkozás szerint a nagykunsági férfiaknál” címen közöl dolgozatot. Több száz különböző korú és foglalkozású férfiú végzett mérések alapján megállapítja, hogy

a testmagasság a könnyű testi munkát végzőknél átlagosan minden életkorban nagyobb, mint a nehéz munkát végzőknél.

A méretekcsökkenések azonban helyes testtartással és testgyakorlással ellensúlyozhatók.

Farkas Gyula az Embertani Intézet tanársegéde és Dezső Gyula, az Intézet külső munkatársa X-XIII századi orosházi temetők koponya- és csontvázaanyagán végzett „vizsgálatokat. Megállapítja, hogy a leleteken a hosszúfejűség, keskenyarcúság, keskenyorrúság jellemző és ez a vizsgálat terület nordikus típusú elemeknek nagyobb arányára vall.

Az acta forgatói képet alkothatnak a növény- és állattani intézetek céltudatos és gyakran egymást kiegészítő kutatómunkájáról. Az Acta Biologica minden tekintetben kielégíti a várokozást és méltó könyvkiadásunk (ezen belüli tudományos kiadványaink) felszabadulás óta szüntelen növekvő színvonalához.

Székel Lajosné